

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/58/2016
Identifikačné číslo spisu: 1214010882
Dátum vydania rozhodnutia: 18.08.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1214010882.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného E. Q. a spol. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 123 ods. 3 písm. h/ Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 18. augusta 2016 v Bratislave dovolanie obvineného E. Q. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Miroslava Totkoviča proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2015, sp. zn. 4To/58/2015 a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného E. Q. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 9. apríla 2015, sp. zn. 1T/151/2014, uznal obvineného E. Q. vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 123 ods. 3 písm. h/ Tr. zák. a obvinenú B. Q. z prečinu neprekazenia trestného činu podľa § 341 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ktorý je uvedený v rozsudku.

Za to okresný súd obvineného E. Q. odsúdil podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 36 písm. j/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Obvinenú B. Q. súd podľa § 341 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 36 písm. j/ Tr. zák. odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. jej súd výkon trestu podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3 (troch) rokov.

Proti tomuto rozsudku podali prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“) v rozsahu výroku o treste a obvinený E. Q. v celom rozsahu odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 23. júna 2015, sp. zn. 4To/58/2015 tak, že obe odvolania vo vzťahu k obvinenému E. Q. podľa § 319 Tr. por. zamietol. Vo vzťahu k obvinenej B. Q. krajský súd vyhovel odvolaniu prokurátora okresnej prokuratúry, rozsudok okresného súdu podľa

§ 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, ods. 3 Tr. por. zrušil a vec mu podľa § 321 ods. 1 Tr. por. vrátil, aby ho v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Následne bola obvinená B. Q. rozsudkom okresného súdu z 3. septembra 2015 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 15. decembra 2015 uznaná vinnou zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. vo forme pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., za čo ju krajský súd postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odsúdil s poukazom na § 208 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. a § 36 písm. j/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. jej súd výkon tohto trestu podmienene odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 5 (piatich) rokov. Podľa § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. jej súd prikázal podrobiť sa programu sociálneho výcviku alebo iného výchovného poradenstva.

Dňa 16. mája 2016 bolo okresnému súdu doručené dovolanie obvineného E. Q. z 12. mája 2016 podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Miroslava Totkoviča, advokáta so sídlom Ružová dolina 21/A, 821 08 Bratislava.

Obvinený E. Q. v podanom dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/, h/ a i/ Tr. por., t. j. zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa a napokon rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený uviedol, že na obmedzenie jeho osobnej slobody, ku ktorému došlo 28. apríla 2014 o 23:10 hod., nebol daný zákonný dôvod. Uviedol, že k začatiu trestného stíhania vo veci došlo podľa § 199 ods. 1 Tr. por. neodkladným a neopakovateľným úkonom - prehliadkou tela poškodenej maloletej V. Q. v zmysle § 155 ods. 1 a ods. 2 Tr. por. 29. apríla 2014 o 00:25 hod., t. j. 75 min. predtým, ako bol zadržaný. Pri obmedzení osobnej slobody polícia nemohla postupovať podľa § 85 ods. 1 Tr. por., keďže nedisponovala súhlasom prokurátora. Rovnako nemohla postupovať ani podľa § 85 ods. 2 Tr. por., resp. podľa § 19 ods. 1 písm. f/ zákona č. 171/1993 Zb. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 171/1993 Z. z.“), keďže DFNSP Kramáre, kde k jeho zadržaniu došlo, nemožno v zmysle § 12 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. považovať za miesto spáchania trestného činu.

Okrem toho s poukazom na § 19 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z. z. a § 85 ods. 4 Tr. por. namietal, že medzi 28. aprílom 2014 v čase o 23:10 hod. a 29. aprílom 2014 v čase o 13:50 hod. neexistuje v spise žiadne rozhodnutie o jeho zaistení, resp. akýkoľvek záznam o oboznámení jeho osoby s dôvodmi zadržania.

Ďalej na podklade § 19 ods. 2, § 44 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z. z. a § 37 ods. 2 Tr. por. namietal, že policajtov dôrazne upozorňoval na svoju psychickú poruchu. Napriek týmto upozorneniam sa jeho osobe dostalo lekárskeho ošetrovania až po tom, ako bol v procesnom postavení obvineného vypočutý, t. j. po 14 hodinách a 40 minútach psychického nátlaku. Nebol pritom poučený o možnosti požiadať o právnu pomoc, na čo mal v zmysle § 8 ods. 2 zákona č. 171/1993 Zb. právo.

V tejto súvislosti vysvetlil, že sudcovi pre prípravné konanie (ktorý o jeho väzobnom stíhaní rozhodoval) muselo byť zrejmé, že trpí psychickou poruchou, resp. že mu 29. apríla 2014 boli ambulantným lekárom naordinované a podané lieky. Z tohto dôvodu mal sudca postupovať podľa § 37 ods. 2 Tr. por. a ustanoviť mu obhajcu.

Navyše, ako uviedol, ide o toho istého sudcu, ktorý rozhodoval aj vo veci samej a ktorý vo vzťahu k jeho žiadosti o prepustenie z väzby v uznesení zo 17. februára 2015, t. j. ešte pred rozhodnutím vo veci samej, skonštatoval, že vo vzťahu k maloletej bol obvinený opakovane agresívny, že ju bil a mlátil. Z

tohto dôvodu podal aj námietku zaujatosti, ktorou sa však súd podľa § 32 ods. 6 Tr. por. odmietol zaoberať. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Tzo V 7/2002, uznesenie najvyššieho súdu z 15. júna 2001, č. k. Ndt 58/2001, ako aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach *Belios vs. Švajčiarsko* a *Gregory vs. Spojené kráľovstvo*.

Hlavne však namietal, že v tejto trestnej veci krajský súd rozsudok okresného súdu vo vzťahu k obvinenej B. Q. zrušil, keďže jej výpoveď zo 17. februára 2015 vyhodnotil ako nezákonnú. Na túto výpoveď však vo svojom odsudzujúcom rozsudku odkázal okresný súd aj voči obvinenému, a preto ak krajský súd vo vzťahu k nemu odvolanie zamietol, došlo k porušeniu § 324 Tr. por. Na podporu tohto tvrdenia obvinený poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 29. mája 2015, sp. zn. 1 To 1/2015.

Na margo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený uviedol, že svedok K. Q. (biologický otec poškodenej) na hlavnom pojednávaní zo 17. februára 2015 po svojom výsluchu ukázal v mobilnom telefóne údajné fotografie zranení maloletej poškodenej, na čo súd svedka vyzval, aby tieto predložil v písomnej podobe. To sa aj stalo a spomínané fotografie elektronicky zaslal súdu. Následne na hlavnom pojednávaní z 9. apríla 2015 svedok K. Q. predložil aj lekársku správu o stave a zranení poškodenej maloletej z 19. marca 2015. Obvinený namietal, že svedok K. Q. nie je poškodeným, a tak nebol oprávnený robiť návrhy na vykonanie dôkazov, resp. tieto predkladať. Okrem toho, súd nepostupoval podľa § 271 ods. 1 Tr. por., keďže s fotografiami, ktoré boli doručené súdu a založené do spisu neboli (po otvorení hlavného pojednávania 9. apríla 2015) oboznámené procesné strany a nebola im daná možnosť sa k nim vyjadriť. Ani spomínanú lekársku správu súd nevykonal v súlade s § 269 Tr. por., keďže ju na pojednávaní z 9. apríla 2015 neprečítal.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. obvinený namietal neúmerne vysoký trest. Uviedol, že súd v rozpore so zákonnou povinnosťou „urobil len osemriadkové stručné odôvodnenie trestu na strane 23 rozsudku a nijako nezohľadnil § 34 Tr. zák.“ Krajský súd len na s. 19 poukázal na upravenú hranicu trestnej sadzby, avšak okrem závažnosti trestného činu sa nikde nevysporiadal s ostatnými okolnosťami, ktoré sú pre ukladanie trestu podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. rozhodujúce. Okrem toho, trest je tiež v rozpore s § 34 ods. 3 Tr. zák., keďže s družkou má dve maloleté deti - dvojčičky, ktoré otca potrebujú.

Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený vyvodzoval zo skutočnosti, že v skutkovej vete absentuje odôvodnenie týkajúce sa naplnenia „opakovaného protiprávneho konania“ podľa § 122 ods. 9 Tr. zák. a tiež odôvodnenia úmyselného, dlhodobého konania smerujúceho k ťažkej ujme na zdraví. Ako uviedol, opakované protiprávne konanie je v Trestnom zákone jednoznačne definované, pričom z rozhodnutí nijak nevyplýva. Dal tiež do pozornosti, že z výpovedí svedkov, na ktorých hlavne krajský súd založil záver o jeho vine nevyplývalo, že by k opakovanému protiprávnemu konaniu na maloletej dochádzalo.

Poukázal tiež na fakt, že prokurátorka Krajskej prokuratúry Bratislava (ďalej len „krajská prokuratúra“) odmietla trestné oznámenie voči vyšetrovateľke tohto prípadu napriek skutočnosti, že táto predtým dospela k záveru, že svedkovia majú o protiprávnom konaní obvineného vedomosť, no nenahlásili to.

V ďalšej časti namietal stručné konštatovanie okresného súdu zo s. 22 rozsudku, kde sa na podklade zápisu o domovej prehliadke spomína miesto spáchania skutku, ako aj závery súdu o tom, že veci zaistené pri domovej prehliadke boli použité na spáchanie trestného činu, hoci o tom nesvedčí žiaden relevantný dôkaz. Obvinený tiež namietal, že mu bez akýchkoľvek pochybností nebolo preukázané ani to, že by jeho úmysel smeroval k spôsobeniu následkov.

Už zo skutočnosti, že obvinený svoje odvolanie písomne odôvodnil 22. mája 2015 a už 3. júna 2015 krajský súd nariadil termín verejného zasadnutia sa dá vyvodiť, že jeho dovolanie je dôvodné, nakoľko krajský súd sa za tak krátky čas nemohol s jeho odvolacími argumentmi vysporiadať.

Namietať tiež, že odvolací súd absolútne svojvoľne vyhodnotil jeho žiadosť o predvolanie svedkyne F. X. ako zjavne nadbytočný dôkaz. Toto konanie krajského súdu považoval za neprípustné, keďže krajský súd si „dovolil hodnotiť výsledok výpovede svedka, hoci svedok ani len nevypovedal.“ Taktiež na podklade nezákonne získaného a vykonaného dôkazu odôvodnil krajský súd na s. 16 napadnutého uznesenia použitie § 123 ods. 3 písm. i/ Tr. zák.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností obvinený E. Q. dovolací súd požiadal, aby postupoval v zmysle „druhého dieľu ôsmej hlavy Tr. por., v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por.“.

Rovnopis dovolania obvineného E. Q. okresný súd podľa § 376 Tr. por. v dňoch 2. júna 2016 a 14. júna 2016 odoslal okresnej prokuratúre, ako aj ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté s upozornením, že sa k nemu do 15 dní od jeho doručenia môžu vyjadriť.

Túto možnosť využila okresná prokuratúra, ktorá vo vyjadrení z 30. júna 2016 uviedla, že zo spisového materiálu nevyplýva, že by vyššie konanie trpelo akoukoľvek vadou, ktorú by bolo možné podradiť pod niektorý z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Okresná prokuratúra preto navrhla, aby bolo dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuté.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním najvyššiemu súdu predložený na rozhodnutie 22. júla 2016. Najvyšší súd v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2015, sp. zn. I. ÚS 355/2015 doručil vyjadrenie prokurátora okresnej prokuratúry obvinenému a jeho obhajcovi.

Dňa 11. augusta 2016 bola najvyššiemu súdu doručená žiadosť, ktorou sa obvinený až do rozhodnutia dovolacieho súdu na podklade § 380 ods. 4 Tr. por. domáhal prerušenia výkonu trestu odňatia slobody.

Okrem toho najvyššiemu súdu tiež doručil doplnenie dovolania z 30. júna 2016, v ktorom poukázal na ďalšie skutočnosti, ktoré podľa jeho mienky zakladajú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Konkrétne, obvinený namieta, že Mgr. L. C. - pracovníčka ÚPSVáR Bratislava, ktorá bola v konaní ustanovená ako opatrovník maloletej poškodenej V. Q. vystupovala na hlavnom pojednávaní zo 17. februára 2015 raz ako poškodená a inokedy ako svedkyňa. Ďalej uviedol, že jeho pôvodný obhajca JUDr. Štefan Ondriš si dôsledne neplnil svoje povinnosti, keďže nenamietał niektoré pochybenia okresného súdu. Dodal tiež, že zákonom č. 397/2015 Z. z. došlo k novele § 208 Tr. zák. v tom smere, že sa doň vložil nový odsek (ods. 2), ktorý pri výmere trestnej sadzby odkazuje na ods. 1 (3 - 8 rokov), a preto mal byť v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák. potrestaný týmto miernejším trestom.

Rovnopis doplnenia dovolania obvineného E. Q. najvyšší súd následne odoslal okresnej prokuratúre, ako aj ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného E. Q. i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom ustanoveného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.).

Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietał, že i/ 28. apríla 2014 o 23:10 hod. bol na svojej osobnej slobode obmedzený v rozpore s príslušnými ustanoveniami Tr. por. a zákona č. 171/1993 Z. z. a o dôvodoch svojho zadržania nebol riadne oboznámený, ii/ napriek upozorneniam, že trpí tzv. panickou poruchou sa mu nedostalo lekárskeho ošetrovania a zo strany orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“), resp. sudcu pre prípravné konanie mu bol ustanovený obhajca až po jeho vzatí do väzby,

iii/ predseda senátu okresného súdu bol zaujatý, iv/ odvolací súd porušil zásadu beneficium cohaesionis, v/ opatrovníčka maloletej poškodenej na hlavnom pojednávaní vystupovala aj v postavení svedkyne a napokon vi/ namietal, že krajský súd pochybil, keď nevyhodnotil retroaktívne ustanovenia Tr. zák. v jeho prospech.

Vo vzťahu k prvej námietke najvyšší súd konštatuje, že zadržanie podozrivej osoby môže podľa § 85 ods. 2 Tr. por. vykonať ktokoľvek, tzn. aj príslušník PZ SR (k tomuto viď napr. rozsudok najvyššieho súdu zo 16. decembra 2010, sp. zn. 5 Tdo 47/2010, príp. uznesenia najvyššieho súdu z 8. novembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 70/2012 a z 26. februára 2014, sp. zn. 3 Tdo 5/2014), ale len za predpokladu, že i/ ide o osobu, ktorá bola pristihnutá pri trestnom čine alebo bezprostredne po ňom, a zároveň ii/ je to potrebné na zistenie jej totožnosti, zabránenie úteku, zabezpečenie dôkazov alebo na zabránenie ďalšiemu páchaniu trestnej činnosti.

Ako z okolností prípadu plynie, spoluobvinená B. Q. telefonicky dňa 28. apríla 2014 o 19:27 hod. s plačom kontaktovala svoju matku - svedkyňu D. B., s tým, že v ten deň mal obvinený E. Q. maloletú poškodenú zbiť varechou, na čo sa D. B. spoločne so svojim manželom M. B. a synom F. B. dostavila pred L. ul. č. XX, kde vyzdvihla maloletú poškodenú V. Q. a o cca 20:40 hod. ju odovzdala do opatery lekárov DFNSP Kramáre. Títo následne pre mnohopočetné zranenia (bližšie popísané v lekárskejších správach), ktoré nasvedčovali dlhodobému týraniu o cca 21:10 hod. kontaktovali políciu. Ako ďalej zo spisového materiálu plynie, službukonajúci príslušníci PZ SR prítomných (starých rodičov, strýka poškodenej a lekárov) vyťažili a po konzultácii s OO PZ BA II rozhodli, že akonáhle sa obvinený dostaví do DFNSP Kramáre, bude podľa § 85 ods. 2 Tr. por. obmedzený na osobnej slobode (č. l. 500). K tomuto (obmedzeniu osobnej slobody) došlo o 23:10 hod. pred DFNSP Kramáre (č. l. 212).

Za týchto okolností (k zadržaniu došlo niekoľko hodín po jeho poslednom útoku na poškodenú maloletú V. Q. a približne 2 hod. po tom, ako boli do nemocnice vyslaní príslušníci PMJ, dokonca po vyťažení potencionálnych svedkov) nemožno dospieť k záveru, že v posudzovanom prípade išlo o zadržanie podozrivej osoby pristihnutej pri páchaní trestného činu alebo bezprostredne po ňom. Za zadržanie podozrivej osoby bezprostredne po spáchaní trestného činu je totiž potrebné rozumieť situáciu, keď bola podozrivá osoba ihneď po čine prenasledovaná a dosiahnutá, alebo keď bola pristihnutá za okolností, ktoré svedčia o jej účasti, najmä s vecami, ktorými bol trestný čin spáchaný alebo ktoré z neho pochádzajú (viď IVOR, J. a kol.: Trestné právo procesné. 2. vyd. Bratislava, Iura Edition, 2010, s. 319).

Podľa mienky najvyššieho súdu príslušníci PZ SR v danom prípade celkom zjavne obišli § 85 ods. 1 Tr. por., ktorý na obmedzenie osobnej slobody obvineného (v tom čase podozrivého) vyžadoval predchádzajúci súhlas prokurátora. Z vyššie popísaných skutočností, ale hlavne z faktu, že obvinený sa do DFNSP Kramáre dostavil sám a v podstate dobrovoľne (to napokon aj službukonajúci policajti predpokladali, keďže z tohto dôvodu ešte pred jeho príchodom požiadali OR PZ BA III o ďalšie posily) po tom, ako sa mal po čine ísť „prevetrať na bicykli“, je zjavné, že neobstojí ani taký výklad, že by súhlas prokurátora nebol potrebný, keďže zadržanie nezneslo odklad a nebolo možné ho vopred dosiahnuť (tretia veta § 85 ods. 1 Tr. por.).

Aj napriek vyššie popísanému pochybeniu príslušníkov PZ SR, ktorí obvineného na osobnej slobode obmedzili a do cely policajného zaistenia podľa § 42 ods. 2 písm. a/ zákona č. 171/1993 Z. z. umiestnili nezákonne, najvyšší súd (aj v kontexte nižšie uvedeného) konštatuje, že predmetným pochybením k zásadnému porušeniu práva na obhajobu, a tým naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nedošlo.

Najvyšší súd totiž nezistil akúkoľvek príčinnú súvislosť medzi spomínaným nezákonným obmedzením osobnej slobody a ďalším konaním OČTK a súdov v súvislosti s vytvorením podmienok pre plné uplatňovanie jeho procesných práv, resp. procesných práv jeho neskôr ustanoveného obhajcu. K tomuto totiž predmetný dovolací dôvod v zmysle stabilnej judikatúry najvyššieho súdu smeruje.

Inými slovami, najvyšší súd nezistil, že by v dôsledku niekoľko hodinového nezákonného pobytu v cele

policijného zaistenia došlo k akémukoľvek obmedzeniu jeho práva na obhajobu. Tieto skutočnosti tiež nemajú nijaký vplyv na zákonnosť vykonaného dokazovania, a to tak v priebehu prípravného, ako aj súdneho konania. V tomto smere najvyšší súd konštatuje, že obvinený má iné možnosti ako neoprávnený zásah do jeho práva na osobnú slobodu reparovať, pričom z existencie tohto zásahu v žiadnom prípade nemožno vyvodit', že by ním bolo porušené (akokoľvek, nieto ešte zásadne) jeho právo na obhajobu.

Pokiaľ ide o jeho ďalšiu výhradu, a síce, že obvinený nebol bezodkladne v režime § 85 ods. 4 Tr. por. oboznámený s dôvodmi svojho zadržania, resp. nebol poučený o možnosti požiadať o právnu pomoc, najvyšší súd konštatuje, že z úradného záznamu OR PZ BA III vyplýva presný opak (č. l. 501). Opätovne bol obvinený poučený na druhý deň - 29. apríla 2014 o 13:50 hod., t. j. tesne predtým, ako v postavení zadržanej podozrivej osoby po prvýkrát vypovedal. Vtedy na otázku vyšetrovateľa výslovne uviedol, že obhajcu si nevolí a bude vypovedať bez neho (č. l. 217).

Čo sa týka jeho tvrdení, že trpel duševnou poruchou, a tak mu OČTK (a neskôr súd) mali podľa § 37 ods. 2 Tr. por. ustanoviť obhajcu, najvyšší súd v prvom rade upozorňuje, že existenciu duševnej choroby znalci MUDr. Miroslav Čerňan a MUDr. Elena Mokrášová v znaleckom posudku neskonštatovali, dokonca výslovne uviedli, že touto ani nikdy v minulosti netrpel (č. l. 184).

Okrem toho, z § 37 ods. 2 Tr. por. nevyplýva povinnosť OČTK a súdov ustanoviť obvinenému obhajcu ihneď, ako tento prehlási, že sa v minulosti ambulantne liečil u psychiatra (navyše, ak si na jeho meno obvinený ani nespomenul a uviedol pri tom, že toho času už žiadne lieky neužíva). Z uvedeného ustanovenia len plynie, aby tak príslušné orgány učinili, ak majú pochybnosť o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať. Ako najvyšší súd z previerky spisového materiálu zistil, takúto pochybnosť príslušné orgány nemali odkiaľ získať, keďže sám obvinený vypovedal (najprv ako podozrivý zadržaný, neskôr ako obvinený a napokon pred sudcom pre prípravné konanie pri rozhodovaní o jeho väzobnom stíhaní) plynulo, racionálne, bez akýchkoľvek náznakov, že by samostatnej obhajoby nebol schopný (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Žiline z 5. decembra 2006, sp. zn. 1 Tpo 86/2006, ktorý bol zverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 20/2011). Za týchto okolností dospel najvyšší súd k záveru, že OČTK a sudca pre prípravné konanie nepostupovali v rozpore so zákonom, keď obhajcu obvinenému ešte pred vzatím do väzby neustanovili.

Pokiaľ ide o jeho tvrdenie, že mu nebolo poskytnuté lekárske ošetrovanie, najvyšší súd uvádza, že zo spisového materiálu nevyplýva, že by sa tohto dožadoval, resp. že by akokoľvek podmieňoval svoju účasť na úkonoch trestného konania (najmä na jeho výsluchoch) jeho predchádzajúcim zdravotným ošetrovaním.

Pokiaľ ide o zaujatosť predsedu senátu okresného súdu, túto obvinený vyvodil „z jeho celkového vystupovania“, resp. zo skutočnosti, že pri rozhodovaní o jeho žiadosti o podmienené prepustenie mal porušiť zásadu prezumpciu nevinoty.

V tomto smere najvyšší súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 26. februára 2008, sp. zn. 2 Tdo 45/2007, podľa ktorého „Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku nebude naplnený v prípade námietok, ktoré sa týkajú údajného zaujatého prístupu sudcov k prejednávanej veci a ktoré majú len abstraktný, resp. všeobecný charakter.“ Vychádzajúc z tohto, najvyšší súd sa všeobecnou námietkou týkajúcou sa „celkového vystupovania“ predsedu senátu nezaoberal. Pokiaľ ide o tvrdené porušenie práva na prezumpciu nevinoty, z kontextu uznesenia (najmä zo slovných spojení ako „Súd poukazuje na rozsah a spôsob akým malo dochádzať ku konaniu...“ alebo „...jej obžalovaný mal spôsobiť rozsiahle bolestivé zranenia...“) je zjavné, že predseda senátu len v súlade so svojou zákonnou povinnosťou (§ 71 ods. 1 Tr. por.) popisoval existenciu dôvodného podozrenia voči obvinenému, a preto aj túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

Vo vzťahu k poslednej námietke spočívajúcej v údajnom porušení zásady beneficium cohaesionis, najvyšší súd konštatuje, že k porušeniu § 324 Tr. por. nedošlo. Podstata uvedenej zásady tkvie

(zjednodušene) v tom, aby odvolací súd napravil chybný rozsudok súdu prvého stupňa aj vo vzťahu k tomu spoluobvinenému, ktorý odvolanie nepodal za predpokladu, že aj jemu svedčia dôvody, pre ktoré k náprave došlo vo vzťahu k spoluobvinenému, ktorý takéto odvolanie podal.

V posudzovanej trestnej veci však obvinený (v prospech ktorého mala byť zásada uplatnená) odvolanie podal (tzn. „jeho vec“ nebola právoplatne skončená rozsudkom okresného súdu) a naopak, odvolanie nepodala spoluobvinená B. Q., vo vzťahu ktorej bol rozsudok zrušený na základe odvolania prokurátora okresnej prokuratúry podaného v jej neprospech. Už z tohto je zjavné, že námietka obvineného nemôže vecne smerovať k porušeniu zásady beneficium cohaesionis.

Aj napriek tomu, najvyšší súd sa zaoberal otázkou, či dôvody, pre ktoré bol rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k spoluobvinenej B. Q. zrušený, nebolo možné vziať do úvahy aj na neho, t. j. netýkali sa aj obvineného E. Q.. Krajský súd zrušil uvedený rozsudok preto, lebo spoluobvinená B. Q. svoju výpoveď na hlavnom pojednávaní prečítala z vopred pripraveného papiera, tzn. súd prvého stupňa podľa mienky odvolacieho súdu nerespektoval § 120 a nasl. Tr. por. v spojení s § 278 ods. 2 Tr. por. Ako však z následného rozsudku okresného súdu z 3. septembra 2015 a zmeňujúceho rozsudku krajského súdu z 15. decembra 2015 plynie, k porušeniu predmetných ustanovení takýmto postupom nedošlo, keďže ešte predtým - na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní zo 17. februára 2015 obvinená B. Q. vypovedať odmietla, a preto súd v súlade s § 263 ods. 3 písm. c/ Tr. por. pristúpil k prečítaniu jej výpovede z prípravného konania. Inými slovami, súdy si dodatočne ustálili, že výpoveď, kvôli ktorej došlo k zrušeniu rozsudku a vo vzťahu ku ktorej sa obvinený dovoľáva uplatnenia zásady beneficium cohaesionis, bola zákonná.

Nad rámec tohto najvyšší súd poznamenáva, že krajský súd na s. 18 ods. 3 napadnutého uznesenia výslovne uviedol, že na výpoveď spoluobvinenej B. Q. vo vzťahu k dovolateľovi - obvinenému E. Q. vôbec neprihliadal. Jeho vina bola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná na základe iných dôkazov, a to hlavne na základe jeho opakovaných priznaní (aj keď len v časti skutku), lekárskeho správneho posudku, znaleckých posudkov (z nich hlavne posudku Mgr. Oľgy Tomišovej a MUDr. Jozefa Lonherta) a svedeckých výpovedí iných osôb (napr. U. O. a T. A.). Z uvedeného tak jednoznačne plynie, že ani táto námietka obvineného nebola uplatnená dôvodne.

Pokiaľ ide o údajné pochybenie súdov, keď Mgr. L. C. vypovedala raz ako poškodená, inokedy ako svedkyňa, najvyšší súd uvádza, že túto námietku obvinený najneskôr pred odvolacím súdom nevzniesol (§ 371 ods. 4 Tr. por.). Nad rámec uvedeného najvyšší súd poukazuje na to, že uznesením zo 16. apríla 2014 bol ako opatrovník poškodenej maloletej V. Q. v súlade s § 48 ods. 2 Tr. por. ustanovený ÚPSVaR Bratislava. Mgr. L. C. ako zamestnankyňa ÚPSVaR Bratislava zastupovala poškodenú na základe písomného poverenia. Pokiaľ ide o jej svedeckú výpoveď (č. l. 643, 297 - 302), táto ku skutku nevedela uviesť nič a vypovedala prevažne o skutočnostiach, ktoré súviseli s rozvodovým konaním medzi K. Q. a spoluobvinenou B. Q. a s tým súvisiacou úpravou vzťahu k maloletej na čas po rozvode.

Vo vzťahu k poslednej námietke najvyšší súd uvádza, že druhá veta § 2 ods. 1 Tr. zák. sa na situáciu obvineného nevzťahuje. V jeho prípade medzi spáchaním činu (november 2013 až 28. apríl 2014) a odsudzujúcim rozhodnutím (23. jún 2015) nenadobudol účinnosť žiaden právny predpis, ktorý by bol pre obvineného priaznivejší. Pokiaľ ide o zákon č. 397/2015 Z. z., na ktorý obvinený poukazuje a ktorým s účinnosťou od 1. januára 2016 (tzn. viac ako pol roka po jeho právoplatnom odsúdení) došlo k zmene § 208 Tr. zák., tak ani tento nie je pre obvineného (páchateľa) priaznivejší. Jeho konanie (podrobne popísané v skutkovej vete) by aj podľa novej právnej úpravy bolo možné subsumovať pod písm. a/ ods. 3 (namiesto doterajšieho písm. a/ ods. 2) a vzťahovala by sa naň identická trestná sadzba (7 - 15 rokov), ako tomu bolo v čase spáchania skutku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Pokiaľ ide o námietky obvineného týkajúce sa toho, že svedok K. Q. nebol stranou trestného konania a nemohol preto navrhnúť súdu vykonanie ďalších dôkazov, resp. nezákonnom vykonaní dôkazov

(fotografií maloletej poškodenej V. Q. a lekárskej správy z 19. marca 2015), sám obvinený vo svojom doplnení dovolania uviedol, že tieto skutočnosti najneskôr pred odvolacím súdom nenamietal (§ 371 ods. 4 Tr. por.). S ohľadom na fakt, že z uvedeného „pochybenia“ obhajcu obvinený následne vyvodzuje zásadné porušenie jeho práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), najvyšší súd uvádza nasledovné.

Všeobecne pre tieto námietky platí, že nie sú spôsobilé naplniť uplatnený dovolací dôvod, keďže na týchto dôkazoch rozhodnutia súdov nie sú založené. Aj keď okresný súd (aj) na ich podklade na s. 22 ods. 2 rozsudku uviedol, že ani po roku sa rany na tele poškodenej nezahojili, ako vyplýva z uznesenia krajského súdu (s. 15 ods. 5 až 16 ods. 3) vo vzťahu k naplneniu kvalifikačného znaku skutkovej podstaty (§ 208 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.), tento bol naplnený prežívaním tzv. mučivých útrap (§ 123 ods. 3 písm. h/ Tr. zák.) u maloletej poškodenej, ktorých existencia bola dostatočne preukázaná inými (ako napadnutými) dôkazmi (predovšetkým znaleckými posudkami a svedeckými výpoveďami). Zjednodušene, odhliadnuc od toho, či namietané dôkazy boli / neboli vykonané zákonným spôsobom, z iných (a nespochybnených) dôkazov bola vina obvineného tak v rámci základnej, ako aj v rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty jednoznačne preukázaná.

Okrem toho, v posudzovanom prípade ani nešlo o dôkazy, ktoré by boli vykonané na návrh svedka, ale išlo o dôkazy, ktoré súd vykonal z vlastnej iniciatívy (§ 2 ods. 11 Tr. por.), resp. z iniciatívy prokuratúry (č. l. 643 a 684) (k dôkaznému bremenu prokurátora viď napr. uznesenie najvyššieho súdu zo 14. decembra 2015, sp. zn. 2 Tost 35/2015). Skutočnosť, že sa o ich existencii súd, resp. OČTK dozvedeli na hlavnom pojednávaní od svedka Tomáša Saba, resp. že ich prostredníctvom tohto svedka súd obstaral, na tomto závere nič nemení.

Pokiaľ ide o spôsob vykonania dôkazov, resp. o možnosť vyjadriť sa k nim, najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že spomínaná lekárska správa bola prečítaná ako listinný dôkaz v súlade s § 269 Tr. por. na hlavnom pojednávaní 9. apríla 2015 (č. l. 700), pričom obhajoba sa k nej nevyjadrila (obvinený dal súhlas s konaním v jeho neprítomnosti). Pokiaľ ide o fotografie, hoci v zápisnici z hlavného pojednávania sa uvádza, že bol vykonaný dôkaz - fotodokumentácia č. l. 626 - 627, ide zjavne o preklep (na uvedenom č. l. je posledná strana zápisnice z hlavného pojednávania z 9. decembra 2014 a pokyny pre kanceláriu) a správne malo byť uvedené č. l. 686 - 687, tzn. tie fotografie, ktorých „nevykonanie“ obvinený namietal (o tom svedčí aj prepísané č. l. na týchto fotografiách). K vykonaniu dôkazu - fotodokumentácie tak došlo zákonným spôsobom a procesné strany sa k nej mali možnosť vyjadriť, no nevyužili to, resp. vyjadrili sa k nej ešte na hlavnom pojednávaní zo 17. februára 2015 (v tom čase boli uložené v mobile svedka K. Q.), kde ich dôkaznú hodnotu obhajca aktívne spochybňoval.

Za týchto okolností (keď predmetné nedostatky obvinený najneskôr pred odvolacím súdom nenamietal, vôbec neboli spôsobilé naplniť dovolacie dôvody a hlavne, ani sa nezakladali na pravde), musel najvyšší súd argumenty obvineného odmietnuť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Vo vzťahu k uvedenému dovolaciemu dôvodu obvinený namietal nezákonne vysoký trest, keď poukázal na jeho nedostatočné odôvodnenie, resp. na to, že súdy nebrali dostatočný zreteľ na základné zásady ukladania trestov (§ 34 Tr. zák.).

Aj vo vzťahu k týmto námietkam najvyšší súd uvádza, že nenapĺňajú buď žiaden dovolací dôvod (nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí) alebo nenapĺňajú dovolací dôvod, ktorý obvinený uplatnil (porušenie § 34 ods. 4 Tr. zák.). Porušenie § 34 ods. 4 Tr. zák. je nutné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., keďže, ako je z rozhodnutí zrejmé, uložený trest vo výmere 10 rokov zodpovedá trestnej sadzbe zníženej podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. (7 rokov až 12 rokov a 4 mesiace).

Odhliadnuc od tohto, najvyšší súd uvádza, že súdy sa výmerou trestu zaoberali dostatočne, keď hlavne na s. 23 ods. 5 rozsudku, resp. na s. 19 - 20 uznesenia poukázali na spôsob a následok spáchania

trestného činu (neľudské bitie len 3-ročného dievčatka, ktorému boli spôsobené rozsiahle zranenia), pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (vrátane toho, prečo došlo k zníženiu dolnej hranice trestnej sadzby, z akého dôvodu odvolací súd nevyhovел jeho námietkam týkajúcim sa existencie ďalších poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l/ a n/ Tr. zák., príp. aplikácie § 39 Tr. zák. týkajúceho sa mimoriadneho zníženia trestu), z akého dôvodu bol uložený nepodmienečný trest a tiež, prečo bol obvinený zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Ako z odôvodnení napadnutých rozhodnutí plyní, aj ostatné okolnosti, ktoré sú pre ukladanie trestu rozhodujúce (zavinenie, pohnútka, osoba páchatel'a, jeho pomery, ako aj možnosť jeho nápravy) boli predmetom dokazovania a súdy z neho aj vyvodili príslušné právne závery. Najvyšší súd preto v tomto smere žiadne pochybenia nezistil.

Pokiaľ ide o argumentáciu obvineného o tom, že uložený trest bude mať nepriaznivý vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Tr. zák.), keďže mu narúša vzťahy s jeho biologickými deťmi a družkou, najvyšší súd upozorňuje, že práve voči svojej rodine (nevlastnej dcére) sa obvinený dopúšťal závažnej trestnej činnosti, keď na nej (slovami znalca - psychológa prof. PhDr. Antona Heretika CSc.) realizoval svoje „pseudopedagogické výchovné metódy“ a svoju družku B. Q. neskôr sám usvedčoval z trestnej činnosti.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal hlavne to, že zo skutkovej vety nevyplývajú skutočnosti, z ktorých by sa dal vyvodit' záver, že v konaní obvineného došlo k „opakovanému protiprávnemu konaniu“ podľa § 122 ods. 9 Tr. zák. a tiež, že dochádzalo k úmyselnému a dlhodobému konaniu smerujúcemu k vzniku ťažkej ujmy na zdraví.

Vo vzťahu k tejto námietke najvyššiemu súdu neostáva nič iné len sa v plnom rozsahu stotožnit' so závermi krajského súdu, ktorý v uznesení na s. 14 ods. 4 vysvetlil, že na zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. sa § 122 ods. 9 Tr. zák. neaplikuje. Ide totiž o taký trestný čin, ktorý sa vyznačuje určitou hromadnosťou útokov, ktoré majú dlhobohjší charakter a pri ktorom až súhrn opakovaných útokov (nie trestných činov), z ktorých každý samostatne ani nemusí byt' trestným činom, naplnia znaky skutkovej podstaty. Aj vo vzťahu k naplneniu kvalifikačného znaku podľa § 208 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v spojení s § 123 ods. 3 písm. h/ Tr. zák. najvyšší súd uvádza, že aj podľa jeho mienky bola podmienka tzv. mučivých útrap u poškodenej maloletej V. Q. splnená. Pre podrobnosti v tomto smere odkazuje na odôvodnenie krajského súdu na s. 15 - 16 napadnutého uznesenia.

Pokiaľ ide o námietku obvineného týkajúcu sa nepredvolania svedkyne F. X., najvyšší súd obvineného upozorňuje, že je len a len v pôsobnosti súdu, ktorý z navrhovaných dôkazov na hlavnom pojednávaní / verejnom zasadnutí vykoná a ktorý nie. Aby súd mohol relevantne posúdiť jeho prípadnú dôkaznú hodnotu, musí mať ustálené, čo (aká skutočnosť) sa má vykonaním navrhovaného dôkazného prostriedku potvrdiť/vyvrátiť a následne, či táto (skutočnosť) už nie je bez dôvodných pochybností potvrdená/vyvrátená inými dôkaznými prostriedkami (§ 272 ods. 3 Tr. por.). Práve takto postupoval krajský súd, keď už z odôvodnenia navrhovaného dôkazu dospel k záveru, že i/ výsluch F. X. (ktorá mala určitú časť dňa zhruba týždeň pred posledným útokom obvineného stráviť v prítomnosti maloletej poškodenej) by vôbec nebol spôsobilý osvetliť, čo sa v byte na L. ulici dialo, resp. ii/ jej výpoveď by žiadnym spôsobom nebola schopná vyvrátiť už preukázané skutočnosti ohľadne zranení maloletej a mechanizmu ich vzniku, ktoré boli zo znaleckých posudkov celkom zjavné.

Vo vzťahu k ďalším námietkam (nedostatočne preukázané miesto spáchania skutku, použitie zaistených vecí, nedostatočne preukázaný úmysel obvineného) najvyšší súd zhodne uvádza, že tieto námietky smerujú k dokazovaniu, resp. k hodnoteniu skutkového stavu, do ktorého v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť za bodkočiarkou dovolací súd zasahovať nemôže.

Výchádzajúc z vyššie formulovaných úvah, najvyšší súd dospel k záveru, že v posudzovanej trestnej

veci obvineného E. Q. dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/, h/ a i/ Tr. por. nie sú dané, a preto jeho dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.